

Cobertura mínima del sòl en cultius herbacis d'hivern

jul. 30, 2025 |

La PAC 2023-2027 va augmentar els requisits i normes de la condicionalitat, la qual va passar a anomenar-se condicionalitat reforçada. Formen part de la condicionalitat reforçada els Requisits Legals de Gestió i les Bones Condicions Agràries i Mediambientals (BCAM) definides al Reial Decret 1049/2022.

Una de les BCAMs que està tenint més impacte és la BCAM 6, referida a la cobertura mínima del sòl per tal d'evitar sòls nus en els períodes més sensibles a l'erosió. El seu objectiu és protegir el sòl enfront de l'erosió, principalment l'erosió hídrica per escolament. Dit això, a partir de la campanya 2024, la BCAM 6 es va flexibilitzar. D'altra banda, a Catalunya ja es van establir flexibilitzacions l'any 2023, que s'han mantingut els següents anys. Tot seguit s'explica quin és el detall del que cal tindre en compte en cas dels cultius herbacis d'hivern (blat, ordi, etc.).

La norma general és que no s'ha de llaurar el sòl ni amb llaurades profundes (més de 20 cm) ni amb volteig, durant el període que va des de la recol·lecció del cultiu fins a l'1 de setembre.

En alguns casos això pot dificultar el control de les males herbes en una part de les parcel·les, i especialment en el cas de les que practiquen l'agricultura ecològica, atès que en elles no s'hi poden utilitzar herbicides. D'altra banda, es pot dificultar la prevenció d'incendis. Per això, la normativa possibilita les següents excepcions:

- En els cultius herbacis d'hivern en què el pendent mitjà real del recinte SIGPAC sigui inferior al 2%, es pot realitzar un llaurat del sòl en tot el recinte a partir de la data de recol·lecció, atès que amb els pendents tan baixos el risc d'erosió hídrica es redueix molt. En aquests casos, es pot llaurar tant superficialment com amb volteig, si és necessari.
- En els cultius herbacis d'hivern situats en recintes SIGPAC adjacents a terreny forestal, es pot realitzar un llaurat del sòl en tot el recinte a partir de la data de recol·lecció, atès que cal minimitzar el risc de propagació d'incendis forestals. Es pot llaurar tant superficialment com amb volteig, si és necessari. El terreny forestal inclou no tan sols

els boscos, garrigues i matollars, sinó també les pastures arbrades i les pastures arbustives.

- En qualsevol cultiu herbaci d'hivern, independentment del seu pendent, i tant si és adjacent a terreny forestal com si no, es pot llaurar una franja perimetral d'un mínim de 5 metres i un màxim de 12 metres d'amplada, abans o després de la recol·lecció. L'objecte d'aquesta possibilitat és la prevenció d'incendis en qualsevol parcel·la, no només a prop de terrenys forestals, atès que els danys per incendis poden provocar pèrdues no tan sols a nivell d'ecosistemes naturals, sinó directament pèrdues de collites agrícoles o, en casos més greus, afectació a granges, habitatges, etc. Com en els casos anteriors, el llaurat pot ser tant superficialment com amb volteig, tot i que en el cas de les franges és preferible el volteig, ja que donarà lloc a un mínim de restes vegetals seques en superfície. El volteig, dins la franja perimetral, aconsegueix la màxima reducció del risc de propagació de les flames.
- En el cas de recintes afectats per la presència de la mala herba invasora *Amaranthus palmeri*, el Servei de Sanitat Vegetal hi podrà autoritzar el llaurat del sòl amb caràcter excepcional i en determinarà les condicions en què s'ha de dur a terme.

Es poden dur a terme passades de picadora, de grada de pues o qualsevol altre arreu que realitzi feines equivalents, atès que l'efecte que realitzen sobre l'estructura del sòl és mínim. En el cas de la picadora, la seva acció incideix només sobre les restes vegetals. Pel que fa a la grada de pues, realitza un treball molt superficial, desterrossant els primers centímetres del perfil del terreny i essent alhora un eficaç mètode de desherbatge mecànic de males herbes, contribuint a la reducció de l'ús d'herbicides.

En relació a cultius que se sembren abans de l'1 de setembre, no es considera un incompliment d'aquesta BCAM el llaurat del sòl abans de l'1 de setembre si es realitza amb la mínima antelació respecte a la sembra, ja que cal que el sòl romangui protegit pel rostoll el màxim de temps possible.

El mateix és aplicable a cultius que està previst sembrar-los no gaire més enllà de l'1 de setembre: alguna de les tasques de preparació del sòl podria haver de realitzar-se abans de l'esmentada data, sempre que aquesta antelació sigui la mínima imprescindible.

AUTORS

SERVEI DE GESTIÓ MEDIAMBIENTAL AGRÀRIA